

Konkurrensverket
103 85 Stockholm
Epost: konkurrensverket@kkv.se

Synpunkter på Rapport 2025:4 om Förslag för att underlätta hanteringen av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade

Sveriges offentliga inköpare (SOI) inkommer genom denna skrivelse med synpunkter och kommentarer kring Konkurrensverkets rapport om Förslag för att underlätta hanteringen av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade.

SOI är en medlemsorganisation vars ändamål är att aktivt verka för utveckling och effektivisering av den offentliga affären med hela inköpsprocessen i fokus. SOI medverkar till att offentliga medel används på ett effektivt sätt. I dagsläget har SOI ungefär 1550 medlemmar som arbetar praktiskt med den offentliga affären. Det är med denna bakgrund som vi härmed lämnar våra synpunkter.

Synpunkter kring remissförfarandet

SOI ser mycket positivt på möjligheten att inkomma med synpunkter på rapport 2025:4 om förslag för att underlätta hanteringen av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade. Konkurrensverket presenterade rapporten den 30 september 2025. Rapporten är nu ute på remiss med sista svarsdag den 27 februari 2026.

SOI vill i detta sammanhang även framföra ett tack för Konkurrensverkets arbete med att aktivt ta del av synpunkter från SOI:s styrelse i form av intervjuer under framtagande av rapporten.

Inför en hjälpregel som anger när det alltid finns skäl att undersöka ett anbud

Förslag: "Om priset eller kostnaden för ett anbud är mer än 30 procent lägre än det genomsnittliga priset eller den genomsnittliga kostnaden för samtliga anbud i upphandlingen ska den upphandlande myndigheten begära att leverantören lämnar en förklaring enligt första stycket."

SOI avstyrker förslaget att införa en hjälpregel som anger när det alltid finns skäl att undersöka ett anbud. Det finns flera aspekter på förslaget att införa en så kallad hjälpregel. SOI ställer sig frågande till hur mycket hjälp den i realiteten ger för de upphandlande myndigheterna. Utifrån problembilden att förkasta onormalt låga anbud som inte är seriöst menade som ett instrument för att motverka oseriösa leverantörer anser SOI att föreslagen hjälpregel inte bedöms som ett ändamålsenligt förslag.

Det finns även en risk för ökad administration vilket inte underlättar för de upphandlande myndigheterna. SOI ser även en ökad risk för överprövningar gällande hur regeln och nivån på 30% ska tolkas och beräknas. Även för den upphandlande myndigheten kan finnas betydande svårigheter att beräkna nivån till exempel i anbud där prissättningen sker på olika poster eller där pris viktas med kvalitet i utvärderingen. Det finns även risk att om ett anbud är onormalt högt så pekas övriga anbud ut som onormalt låga vilket då motverkar syftet med förslaget.

Förtydliga metoden för att undersöka ett onormalt lågt anbud

Förslag: "I de direktivstyrda bestämmelserna om onormalt låga anbud i LOU och LUF ska det kontradiktoriska förfarandet förtydligas. Lagtexten ska förtydliga att den upphandlande organisationen ansvarar för att bedöma om något anbud förefaller vara onormalt lågt, för att precisera vilka delar av ett anbud som den anser medför att anbudet förefaller vara onormalt lågt och för att bedöma de förklaringar som lämnats av leverantören. Det ska också förtydligas att det är leverantören som ska förklara hur kontraktet kan fullgöras trots det låga priset eller kostnaden. Innan ett anbud förkastas som onormalt lågt ska leverantören ges tillfälle att yttra sig över de omständigheter som enligt den upphandlande organisationen utgör skäl för förkastande."

SOI ställer sig positiva till förslaget.

Utöka skyldigheten att förkasta onormalt låga anbud till det icke-direktivstyrda området och vid upphandling enligt LUF

Förslag: "En upphandlande myndighet ska förkasta ett anbud om den finner att anbudet är onormalt lågt. Anbudet ska dock förkastas först sedan myndigheten begärt en förklaring och inte fått tillfredsställande svar." 19 kap 18 § LOU och LUF samt 15 kap 17 § LUF.

SOI avstyrker förslaget att utöka skyldigheten att förkasta onormalt låga anbud till det icke-direktivstyrda området och LUF. SOI bedömer att en sådan skyldighet skulle innebära några reella skillnader mot hur frågan hanteras idag. Redan med dagens hantering finns möjlighet att förkasta onormalt låga anbud.

Begränsa möjligheterna att lämna nya förklaringar i domstol vid överprövning

Förslag: "Om det inte finns särskilda skäl ska endast den förklaring av ett anbud som leverantören har lämnat enligt 16 kap. 7–8 §§ eller 19 kap. 18 § beaktas vid en överprövning enligt 20 kap. 4 §. 20 kap 5e § LOU och LUF samt "Om det inte finns särskilda skäl ska endast den förklaring av ett anbud som leverantören har lämnat enligt 13 kap. 3–4 §§ eller 15 kap. 17 § beaktas vid en överprövning enligt 16 kap. 4 §. 16 kap 5e § LUF."

SOI ställer sig positiva till förslaget om att begränsa möjligheterna att lämna nya förklaringar i domstol vid överprövning. På så sätt blir det fokus på huruvida det kontradiktoriska förfarandet hanterats korrekt i stället för en de facto ny prövning av leverantörens nya förklaring som inte den upphandlande myndigheten hade möjlighet att ta ställning till i det kontradiktoriska förfarandet.

Utöka stödet till upphandlande organisationer

Förslag: "Upphandlingsmyndigheten ska ges ett särskilt uppdrag att ta fram ett ändamålsenligt stöd till upphandlande organisationer kring den praktiska tillämpningen av bestämmelserna om onormalt låga anbud."

SOI ställer sig positiva till förslaget att utöka stödet till upphandlande organisationer. Ett tillägg att ta i beaktande är att stödet även bör gälla leverantörer då även stöd till leverantörer ligger inom Upphandlingsmyndighetens uppdrag.

Avtalsuppföljning är också ett verktyg som kan vässas

Bedömning: "Avtalsuppföljning kan motverka förekomsten av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade och i förlängningen underlätta för upphandlande organisationer att förkasta sådana anbud. Konkurrensverket föreslår att regeringen vidtar lämpliga åtgärder för att stärka upphandlande organisationers avtalsuppföljning. Möjligheten att i författning öka styrningen av upphandlande organisationers avtalsuppföljning bör utredas vidare."

SOI ser avtalsuppföljning som en viktig del av inköpsprocessen för att säkerställa goda affärer och även som ett instrument till att motverka förekomst av oseriösa leverantörer. SOI ställer sig dock frågande till om frågan om avtalsuppföljning bör vara en del av upphandlingslagstiftningen. Därav positivt med förslag om en fortsatt utredning.

Sveriges Offentliga Inköpare – SOI

Martin Magnusson

Ordförande